

YASHIL

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA YUQORI MUHANDISLIK TEKNOLOGIYALARINI ILMIY-AMALIY JORIY ETISH INNOVATSION TARAQQIYOT POYDEVORI

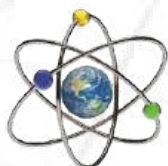
2
0
2
4

MAQOLALAR TO'PLAMI

MAXSUS SON
Iyun-iyul

Digital
Object
Identifier

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Mas'ul muharrir:

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'ZR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'ZR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'ZR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlal Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Utayev Uktam Choriyevich, O'ZR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'ZR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'ZR Tabiat resurslari vazirligi, O'ZR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

“ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA YUQORI MUHANDISLIK TEXNOLODIYALARINI ILMIY-AMALIY JORIY ETISH INNOVATSION TARAQQIYOT POYDEVORI”

MAVZUSIDAGI ILMIY MAQOLALAR TO‘PLAMI

IQTISODIYOTDAGI INNOVATSION O'ZGARISHLAR SHAROITIDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH ORQALI AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISH

Amrulloev Dadaxon Nurmat o'g'li

Buxoro muxandislik-texnologiya instituti
tayanch doktoranti (1-kurs)

Annotatsiya: Ushbu maqolada iqtisodiyotdagi innovatsion o'zgarishlar sharoitida kambag'allik darajasini kamaytirish orqali aholi farovonligini oshirishning nazariy asoslari yoritilgan bo'lib, kambag'allikni qisqartirish uchun taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, kapital, innovatsion jarayon, ishlab chiqarish omillari, innovatsion strategiya, innovatsion tadbirkorlik.

Abstract: This article describes the theoretical basis of increasing the welfare of the population by reducing the level of poverty in the conditions of innovative changes in the economy of the Republic of Uzbekistan, offers and recommendations for reducing poverty.

Key words: Innovation, capital, innovative process, production factors, innovative strategy, innovative entrepreneurship.

Аннотация: В данной статье описаны теоретические основы повышения благосостояния населения за счет снижения уровня бедности в условиях инновационных изменений в экономике Республики Узбекистан, предложения и рекомендации по снижению бедности.

Ключевые слова: Инновации, капитал, инновационный процесс, факторы производства, инновационная стратегия, инновационное предпринимательство.

KIRISH

Hozirgi globallashuv sharoitida jahon xo'jaligi taraqqiyotining asosiy qonuniyati innovatsion yangilanish asosida nomoddiy xo'jalik faoliyatlarining jadal rivojlanishi bilan tavsiflanadigan bilimlarga asoslangan yangi iqtisodiyotga o'tish hisoblanadi.

Jahon xo'jaligida tez-tez ro'y berib turadigan iqtisodiy inqirozlar tufayli vujudga keladigan qiyinchiliklarga qaramasdan ijtimoiy boylikni yaratishning ta'lim, tadqiqot va innovatsiyalarga asoslangan butunlay yangi tizimi shakllanib bormoqda. Dunyoning iqtisodiy jihatdan rivojlangan mamlakatlarida yalpi ichki mahsuloti o'sish sur'atining 70-85 % gacha texnologiya, uskunalar, kadrlar tayyorlash, ishlab chiqarishni tashqil qilishda o'z ifodasini topgan yangi bilimlar ulushiga to'g'ri keladi.

Yangi sharoitda aynan intellektual kapital qo'yilmaning asosiy qismini yaratadi, uning muhim tarkibiy qismlari ilmiy tadqiqot tajriba konstruktorlik ishlariga qo'yilmalar, patent va litsenziyalar, savdo markalari, xodimlarning ilmiy bilimi va malakasi, korxona ichki madaniyati va shu kabilar, ya'ni bozor tomonidan tan olingan va qadrlangan, ashyoviy buyum shakliga ega bo'lmagan obyektlar hisoblanadi.

Yangi O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirishga ta'sir ko'rsatuvchi omillarni o'rganish bilan bog'liq holda jamiyatda kambag'allikni qisqartirish, aholi daromadlarini oshirishning yangicha yo'llariga katta e'tibor qaratilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli¹ Farmonida belgilangan ijtimoiy himoya tizimining inklyuzivligini oshirish, kam ta'minlangan oilalarni qo'llab-quvvatlash hamda ularning daromadini oshirish va turmush sharoitini yaxshilash, tadbirkorlik, kichik va o'rta biznesni rivojlantirish hamda aholi ehtiyojmand qatlamining tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish imkoniyatlarini kengaytirish, hududlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirishda bevosita kambag'allikni qisqartirishga alohida e'tibor qaratish vazifalarini belgilanganligi mazkur tadqiqotning dolzarb masalaga qaratilganligidan dalolat beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiy rivojlanish o'z-o'zidan aholi farovonligini bir xilda o'sishiga va tengsizlikning kamayishiga olib kelmaydi. Yuqorida keltirilgan fikr-mulohazalardan kelib chiqib ta'kidlash joizki, bu tushunchalar bir-biri bilan chambarchas bog'liq bo'lsada, muammolardan faqat bittasini hal qilishga qaratilgan siyosat boshqalarni yomonlashtirishi mumkin. Shunday qilib, kambag'allik, tengsizlik va iqtisodiy rivojlanish tushunchalari bir-biri bilan chambarchas bog'liq hamda bir-biriga ta'sir qiladi. Iqtisodiy o'sishning kambag'allik va tengsizlik darajasiga ta'siri ham salbiy, ham ijobiy bo'lishi mumkin.

Xususan, iqtisodiy o'sish iqtisodiyotning ayrim tarmoqlarining notekis rivojlanishiga, shuningdek, mamlakatning iqtisodiy o'sishning ayrim manbalariga qaramligini chuqurlashtirishga, bu, o'z navbatida, tengsizlikning kuchayishiga olib keladi. Iqtisodiy o'sish manbalariga qaramlikning kuchayishi kapital va malakali mehnat o'rtasidagi bir-birini to'ldirish, texnologik o'zgarishlar bilan bog'liq malakalar va umumiy daromadga kapital ulushini oshirish kabi omillar tufayli tengsizlikni oshiradi. Bunda davlat siyosati raqobatni kuchaytirish va korrupsiyani kamaytirishga qaratilishi kerak, bu esa tengsizlikning kamayishiga olib keladi. Boshqa tomondan iqtisodiy o'sish aholi bandligini va biznesni rivojlantirish imkoniyatlarini oshirishga, mamlakat ichida qayta taqsimlash uchun resurslarni ko'paytirishga olib keladi. Bularning barchasi tengsizlik va umuman kambag'allik darajasini pasaytirishga yordam beradi.

Ushbu masalalar bo'yicha Jahon banki tomonidan ko'plab tadqiqotlar olib borilgan bo'lib, iqtisodchilar Devid Dollar va Aart Kraay iqtisodiy o'sish va kambag'allik munosabatlarini ekonometrik modellar yordamida iqtisodiy o'sishning kambag'allikka ta'sirini o'rganib, aholining eng kambag'al qatlamlari daromadlari umumiy o'rtacha daromad bilan bir xil darajada o'sadi degan xulosaga kelishdi. O'rganishlar shundan dalolat beradiki, bu hodisalar turli mintaqalarda va turli davrlarda kuzatiladi hamda mamlakat darajasida ko'plab omillar bilan belgilanadi, bu, o'z navbatida, kambag'allikni bartaraf etishda iqtisodiy o'sish muhimligini isbotlaydi.

Shunday qilib, so'nggi o'n yilliklarda olib borilgan ekonometrik tahlillar iqtisodiy rivojlanish, aholi o'rtasida tengsizlik va farovonlikning bir xilda o'sishi tushunchalari bir-biri bilan chambarchas bog'liqligini aniq ko'rsatmoqda. Bu uch masaladan faqat bittasini hal qilishga qaratilgan iqtisodiy va siyosiy chora-tadbirlar qolgan ikkitasiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini ko'rsatdi.

Bu borada Jahon bankining sobiq bosh iqtisodchisi Francois Bourguignon "Uchburchak: kambag'allik-iqtisodiy o'sish-tengsizlik" iqtisodiy modelini yaratdi, uning asosi dunyoda kambag'allik darajasining o'zgarishini mamlakatni to'liq daromadlarning o'sishi va daromadlar tengsizligi bilan aniqlash mumkin degan g'oyaga asoslanadi. Bu modelni o'rganishlarga ko'ra, bir tomondan, daromadlarning umumiy darajasi va iqtisodiy o'sish, ikkinchi tomondan, mamlakatda taqsimlash va qayta taqsimlanishining o'zgarishi bir-biriga ta'sir qilishini ifoda etadi. Har ikkala hodisa ham, o'z navbatida, mutlaq kambag'allik darajasiga ham, umuman kambag'allikning qisqarishiga ham ta'sir ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ilmiy yondoshuv, qiyosiy tahlil, analiz va sintez, tanlanma, iqtisodiy-statistik tahlil, ekonometrik modellash va aniqlangan model yordamida prognozlash usullardan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Agar hukumat o'z sa'y-harakatlarini faqat yuqorida qayd etilgan maqsadlardan biriga erishishga qaratssa, mutlaq kambag'allikni kamaytirishga erishish juda qiyin bo'ladi. Shu bois hozirgi vaqtda "uchburchak" (kambag'allik, tengsizlik va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik va ularning o'zaro ta'siri) modeli ko'plab xalqaro tashkilotlar tomonidan mamlakatlarning rivojlanish strategiyalarini va kambag'allikni qisqartirish chora-tadbirlarini ishlab chiqishda qo'llanilib kelinmoqda. Kambag'allikning mamlakatning jismoniy yoki inson kapitalini to'plash qobiliyatiga ta'siri salbiydir.

Kambag'allik tuzog'i bozor samarasizligi (qat'iy narxlar, kreditlash normalari, risklar, sug'urta yetishmasligi, kambag'allar, odatda, xavfli iqtisodiy qarorlar qabul qilmaydi) va institutsional muvaffaqiyatsizliklar (fuqarolar nizolari, korrupsiya) tufayli yuzaga keladi. Humberto Lopes va Luis Serven o'zlarining "O'sish uchun juda kambag'al" asarlarida kambag'allikning iqtisodiy o'sishga ta'sirini ekonometrik tahlil qilib: "Kambag'allikning iqtisodiy o'sishga sezilarli salbiy ta'siri bor", – degan xulosaga kelishdi va bu orqali kambag'al aholi sonining 10 foizga ko'payishi iqtisodiy o'sishning 1 foiz punktga pasayishiga olib kelishini isbotlashdi.

Hozirgi kunda dunyo bo'yicha eng ko'p maosh oladigan ishchilarning 10 foizining daromadi eng kam maosh oladigan ishchilarning 10 foizining daromadidan o'n baravar ko'pdir. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, tengsizlikning iqtisodiy o'sishga ta'siri ham ijobiy, ham salbiy bo'lishi mumkin. Ijobiy ta'sir daromadlar tengsizligi va boyliklarning tengsizligi aholini raqobat, jamg'arma va investitsiyalarni rag'batlantirishi bilan bog'liq. Tengsizlik innovatsion rivojlanish va kichik biznes rivojlanishini rag'batlantiradi.

Salbiy ta'sir quyidagi omillar bilan bog'liq: imkoniyatlarning tengsizligi ta'lim va ish tanlashga salbiy ta'sir qiladi, davlat institutlari hamda siyosatining samarasizligiga va korrupsiya, fuqarolik nizolarining o'sishiga yordam beradi, shuningdek, aholi tomonidan davlat hokimiyati organlariga bo'lgan ishonch darajasini pasaytiradi. Kambag'allikni kamaytirishga moliyaviy islohotlar bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatadi. Bu, odatda, mamlakat iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlariga hamda islohotlar turiga bog'liq. Bilvosita ta'sir ko'p kanallar orqali kuzatiladigan islohotning sof samarasi oxir-oqibat uy xo'jaligi darajasida xatti-harakatlarning o'zgarishiga olib keladigan holatlarda muhim bo'lishi mumkin. Kuchliroq bilvosita ta'sir ko'rsatadigan islohotlar:

- makroiqtisodiy va fiskal islohotlar: pul-kredit islohotlari inflyatsiya va foiz stavkalariga, tashqi siyosatdagi islohotlar mamlakatdagi to'lov balansi va zaxiralariga hamda fiskal islohotlar fiskal taqchillikka ta'sir qiladi;
- tashqi savdo va valyuta kursi islohoti bilan bog'liq islohotlar: tariflar va tarifsiz to'siqlarni isloh qilish hamda valyuta kursini moslashtirish;
- qishloq xo'jaligidagi islohotlar: tartibga solinadigan narxlarni tugatish hamda ichki subsidiyalar va soliqlardagi o'zgarishlar;
- moliya sektoridagi islohotlar: foiz stavkalarini liberallashtirish, kredit taqsimoti, kirish to'siqlarini kamaytirish va tartibga solish islohotlari.

Shuningdek, turmush darajasini oshirishga kamroq bilvosita ta'sir ko'rsatadigan islohotlar:

- davlat moliyasini isloh qilish: davlat xarajatlarini taqsimlash va darajasidagi o'zgarishlar, davlat daromadlari darajasi hamda tarkibidagi o'zgarishlar, soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish;
- yer islohoti: yersizlar foydasiga taqsimlash, yerga egalik qilish, ayirboshlash va meros qilib olish huquqining qonuniyligi o'zgarganda;
- kommunal iqtisodiyotni isloh qilish: davlat kommunal korxonalarini qayta qurish va xususiy ishtirokni oshirish;
- moliya sektoridagi islohotlar: davlat banklarini xususiylashtirish yoki yopish, kam ta'minlanganlarga xizmat ko'rsatadigan moliyaviy institutlarni qo'llab-quvvatlash;
- xususiylashtirish: aktivlarni ijaraga berish va xususiy boshqaruv shartnomalari va to'liq xususiylashtirish;
- davlat xizmatini qisqartirish: ishdan bo'shatish, ish haqini kamaytirish va davlat xizmatlarini markazsizlashtirish;
- ijtimoiy ta'minot: maqsadli pul va naqd pul o'tkazmalaridagi o'zgarishlar, muhtoj guruhlarga yordam berish hamda ijtimoiy nafaqalar;
- pensiyalar: milliy sxemalarni qisqartirish, nodavlat pensiya ta'minotini oshirish, eng kambag'al pensionerlarga pul yordami kabi ijtimoiy pensiyalarni joriy etish.

Ta'kidlash joizki, fiskal islohotlar aholi turmush darajasiga ta'sir ko'rsatadigan inson kapitalini rivojlantirish, mehnat bozori, investitsiyalar va soliq kabi uchta asosiy kanalni ajratib ko'rsatish mumkin.

Moliyaviy siyosatning muhim vazifasi – bu mamlakat fuqarolariga rivojlanish va ularning to'liq salohiyatiga erishish uchun teng imkoniyatlarni ta'minlashdan iborat, chunki mehnat resurslari mamlakat barqaror rivojlanishining asosiy tarkibiy qismidir.

Ta'lim darajasining pastligi va tibbiyotdan foydalanishning cheklanganligi aholining yanada qashshoqlashishiga hamda tengsizlikning kuchayishiga olib keladi.

Shuning uchun, ayniqsa, aholining kam ta'minlangan qatlamlari uchun ta'lim va tibbiyot mavjudligini ta'minlash soliq-byudjet siyosatining muhim yo'nalishi bo'lishi kerak. Bu boradagi islohotlar ta'limga davlat sarmoyasini ko'paytirish, bepul asosiy tibbiy xizmatlarni rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Bandlik va ishsizlik darajasiga ta'sir aholi daromadlariga bevosita ta'sir qilishning asosiy kanallaridan biridir. Bu borada mehnatga haq to'lanadigan soliqlarning kamayishi mehnatga haq to'lashning yakuniy miqdorining oshishiga olib keladi va buning natijasida bandlik o'sishini rag'batlantiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, turmush darajasini oshirish kambag'allikni qisqartirishga, ishsizlik darajasini pasaytirishga, mehnat bozoriga qo'shimcha faol dasturlarni joriy etishga, aholini qo'llab-quvvatlash bo'yicha manzilli ijtimoiy dasturlarni ishlab chiqishga, davlatning maqsadli dasturlari loyhasini takomillashtirishga yordam beradi. Shundan kelib chiqqan holda ta'kidlash mumkinki, kambag'allikni qisqartirish tadqiqotida ekonometrik modellarni qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari sifatida omillarning ko'pligi (aholining qarishi va migratsiya o'zgarishlarining bugungi sharoitida yoshlar, ayollar, keksa ishchilar), past malakali ishchilar va ularga mos kuzatuvlar soni (yillik statistik ma'lumotlar, miqdor ko'rsatkichlardan tashqari sifat ko'rsatkichlarining mavjudligi), ishlab chiqilgan dastur hamda farmonlarning ta'sirini keltirish mumkin. Bu, o'z navbatida, kambag'allikni qisqartirish tadqiqotida ekonometrik modellarni qo'llashning o'ziga xos xususiyatlarga egaligini tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Падалкина Л.С., Клочков В.В. Мировая экономика: учебник. –М.: Проспект, 2012. – 240 с.
2. Балабанов И.Т. Валютные операции / И.Т. Балабанов. –М.: Финансы и статистика, 2022. –144 с.
3. Гилберт М. В поисках единой валютной системы / М. Гилберт. – М.: Прогресс, 2021. – 349 с.
4. Холопов А.В. Валютный курс как инструмент макроэкономического регулирования // Мировая экономика и международные отношения. –2014. – No 12. С. 21–26.
5. Абдуллаева Ш.З. Халқаро валюта кредит муносабатлари. Дарслик. Тошкент "IQTISOD-MOLIYA", 2005 йил, 588 бет.
6. Бобакулов Т.И., Исаков Ж.Я., Абдуллаев У.А., Алимардонов И.М., Абраев Н.К. Тошкент "IQTISOD-MOLIYA", 2018 йил, 358 бет.

MUNDARIJA

Muhandislar – taraqqiyot tayanchi	4
Sadoqat Siddiqova	
Исследование влияние азотсодержащей добавки на процесс окисления битумов	9
Юлдашев Норбек Худайназарович	
Ziyorat turizmining iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy ta'siriga oid muammolar yechimida terminologiyaning ahamiyati.....	14
Malohat Jo'rayeva, Shavkat Bafoyev	
Ekspluatatsiya davrida kompressor moylarining ishlashi va fizik-kimyoviy xususiyatlari o'zgarishining o'ziga xosligi	19
Xo'jaqulov Aziz Fayzullayevich	
Tabiiy gazning oltingugurtli qo'shimchalarining fizik-kimyoviy xossalari tadqiq qilish	24
Muxtor Jamolovich Maxmudov, Ramazonov Bahrom G'afurovich	
Автоматическое формообразование пневматических опалубок бикубическими сплайнами.....	30
Ядгаров Ўктам Турсунович, Ахмедов Юнус, Асадов Шухрат Кудратович	
Optimizing the efficient transport of mass from alternative energy sources and the process of heat and mass exchange during the processing of spices	37
Khayrullo Djurayev Fayzievich, Mizomov Mukhammad Saydulla ugli	
The role of digitalization in regional development and the utilization of their potential for sustainable development	44
Jafarova Khilola Khalimovna	
Разработка новых структур и способов выработки комбинированного трикотажа с повышенной формоустойчивостью на базе интерлочного переплетения	48
Гуляева Г.Х., Мукимов М.М., Каримова Н.Х.	
Кислотная активация навбахорской бентонитовой глины	53
Хужакулов Азиз Файзуллаевич, Хотамов Кобил Ширинбой угли	
Mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalardan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	58
Murodova Zarina Rashidovna, Jo'raqulova Mehrangez Orifovna	
Kislorodli birikmalar asosida olingan antidetonatsion kompozitsiyalarning ai-80 avtomobil benzinini detonatsion barqarorligiga ta'sirini tadqiq qilish	66
Saloydinov Aziz Avazovich	
Buxoro viloyatining investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari.....	70
Akramova Obida Qosimovna	
Исследование механико-технологических параметров глубокого рыхления почвы подпахотного горизонта.....	77
Н.С.Бибуттов, Ф.Ю.Хабибов, Ш.М.Муродов	
Разработка экспериментальной установки энергосберегающего измельчителя фруктов и овощей для производства сок с мякотью.....	85
Ф.Ю. Хабибов, Х.Х. Ниязов	
Туризм: типология и классификация.....	95
Малохат Мухаммадовна Жураева, Марупова Гульноз Умарджоновна	
"Yashil energetika"ni rivojlantirishni rag'batlantirishning me'yoriy ko'rsatkichlarini ishlab chiqish.....	99
Sadullayev Nasullo Ne'matovich, G'afurov Mirzoxid Orifovich, Ne'matova Zuxra Nasullo qizi	
Umumiy ovqatlanish korxonalarida xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda diversifikatsiyalangan milliy hunarmandchilik mahsulotlaridan foydalanishning ahamiyati.....	108
Ruziyeva Gulinoz Fatilloevna, Raximova Dilorom Sulaymonovna	
Polimerlar ishlab chiqarishda hamda ularni qayta ishlashda hosil bo'ladigan chiqindilardan samarali foydalanish jihatlari	114
Raxmatov Sherzod Shuxratovich, Sadirova Saodat Nasreddinova, Niyozova Rano Najmiddinova, Axmedov Hafiz Ibroimovich	
Kichik quvvatli, energiya samarador shamol turbinalari ko'rsatkichlarining tahlili.....	118
I.I. Xafizov, F.F. Muzaffarov, M.Sh. O'ktamov	

Анализ ингредиентов пищевых продуктов с помощью нейронной сети	127
Мухамадиева Зарина Баходировна	
Dizel moylarini reologik xossalari tatqiq qilish	132
Xo'jaqulov Aziz Fayzullayevich, Toshov Mavzuddin Sa'dullo o'g'li	
Анализ состав и свойства нефтяных остатков и битумов	136
Юлдашев Норбек Худайназарович, Махмудов Мухтор Жамолович, Комолов Руслан Илхомбекович	
Kambag'allikdagi tarkibiy o'zgarishlarning aholi turmush farovonligi darajasiga ta'sirining ahamiyati	141
Xayitov Sherbek Naimovich	
Maxsus kiyimlar tikishda foydalaniladigan gazlamalar tahlili	148
Sayidova MaftunaHamroqul qizi	
Production of tomato paste	153
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Problems of development of research and innovative activities in higher educational institutions	156
Rakhimova Dilnoza Davronovna, Alimova Ruxsora Xamzayevna	
O'zbekiston mehnat bozorida bandlikning innovatsion turlarini shakllantirish va rivojlantirish omillari	159
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna	
Dual ta'limda keys texnologiyasini qo'llash	166
Sariyev Rustam Bobomuradovich	
Mintaqada bank-moliya tizimini rivojlantirishning nazariy va metodologik asoslari	169
Jumayev Bahodir Raxmatullayevich	
Chiqindi AKM katalizatorlardan kobalt va molibdenni ajratish usuli	174
Tursunova F. J., G. R. Bozorov	
Hududlarning mutanosib barqaror rivojlanishini ta'minlash imkoniyatlari (ijtimoiy rivojlanish va yo'nalishlar)	180
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Sanoat korxonalarining investitsiya faoliyatini samarali boshqarish muammolari	185
Kudratov Muhammad Rustamovich	
Iqtisodiyotdagi innovatsion o'zgarishlar sharoitida kambag'allikni qisqartirish orqali aholi farovonligini oshirish	190
Amrulloev Dadaxon Nurmat o'g'li	
Mintaqada barqaror rivojlanishni ta'minlashda raqamli texnologiyalarning o'rni	194
Jafarova Hilola Xalimovna	
Nordon gazlarni aminli tozalash jarayonida ko'pik so'ndirgichlarning kimyoviy ta'sir mexanizmi	198
Muxtor Jamolovich Maxmudov, Ramazonov Bahrom G'afurovich	
Uglevodorodlarning fizik-kimyoviy tahlili	207
Abduraxmonov Olim Rustamovich, Islomov Alisher Nurillayevich	
Iqtisodiyotdagi innovatsion o'zgarishlar sharoitida kambag'allikni qisqartirish orqali aholi farovonligini oshirish	213
Amrulloev Dadaxon Nurmat o'g'li	

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.